

כבוד הבריות

מבנה השיעור	תכנים ודרכים
<p>פתיחה</p> <p>מהו כבוד?</p>	<p>פעילות - כל ת' כותבת בפתק: אני מכבדת את (מורה / חברה). אני מרגישה ש _____ (מורה / חברה) מכבדת אותי.</p> <p>דיון- איך את מכבדת את...איך... מכבדת אותך/ מה גורם לך להרגיש ש... מכבדת אותך</p> <p>(המורה מכוונת להבנה שכבוד פירושו הערכה ותחושת חשיבות, שהרי מורה, למשל, אינה נוהגת בגינוני כבוד כמו קימה לכבוד תלמידותיה, ובכל אופן תוכלנה להרגיש שהמורה מכבדת אותי וכד')</p> <p>מסקנה- יחס של כבוד הוא יחס של הערכה, גינונים בלבד אינם כבוד אמיתי</p> <p>עיון בדברי הגר"ח שמואלביץ (בדף)</p>
<p>גוף השיעור</p> <p>1. כל אדם זקוק לתחושת כבוד והערכה</p> <p>ההכרה במעלתו המיוחדת ("נקודת כובד") של האדם נותנת לו חוסן וערך עצמי</p>	<p>שיחה - תחושת הכבוד - חיונית לכל אדם. אין אדם שלא זקוק לכבוד, אף אם נראה שאינו זקוק לגינונים.</p> <p>סיפור מרבי חיים שמואלביץ שפועל במשאית זבל התגאה בפניו: לא תמיד אני מאחור, לפעמים אני הנהג...</p> <p>עיון בדברי הסבא מסלבודקה (בדף המקורות המצורף)</p> <p>השוואה לחוק בפיזיקה: לכל חפץ יש נקודת כובד, אם ישען עליה- יוכל לעמוד ביציבות</p>
<p>2. כבודו של האדם נובע מצלם אלוקים שבו</p> <p>הכבוד לאדם - ביטוי לכבוד הבורא, שהרי בצלמו נברא</p>	<p>הדגמה- שטר כסף בסכום גבוה. ערכו נשמר גם אם יתקמט או יתלכלך</p> <p>עיון במקורות המלמדים עד כמה נזהרה התורה בכבוד האדם (בדף מקורות 1 2 3)</p> <p>משל- אדם שכוּעס על חברו, הוא פוגש את ילדו של השני בבית הכנסת ומכה אותו. החבר כוּעס עליו על הכאת בנו. כך מי שפוגע ביהודי- כביכול פגע בקב"ה. (ע"פ הרב פינקוס)</p> <p>הוכחה עפ"י סמיכות השאלות שנשאל אדם בעת פטירתו מן העולם: "כלום עסקת בתורה ובגמילות חסדים <u>והמלכת לקונך</u> שחרית וערבית <u>והמלכת את חברך</u> בנחת רוח" - יש קשר בין השאלות: אם אתה מכבד את חברך כי הוא בצלם אלוקים – אתה מכבד את ה'.</p>

<p>עיון במקור והסבר (בדף-מקור 4) - כבוד אמיתי לבריות מעיד על כבוד לבורא ומזכה בחיי העולם הבא</p> <p>סיפורים על גדולי ישראל שכבדו את מי שנוטים לזלזל בו: החזו"א קם בפני ילדים חריגים- בפני צלם א' שבהם הגרש"ז אויערבך שכנע ילד ללכת למוסד לחולי נפש ע"י שבקש ממנו לבדוק את המקום עבורו ולשמש כרבו</p>	<p>הכבוד לכל אדם</p>
<p>רבי עקיבא - מיוחד בכבוד הבריות</p> <p>הסבר העימות בין דבריו בהיותו עם הארץ לאמרתו הידועה "... זה כלל גדול בתורה" (בדף-מקור 5) - גם הכעס על תלמידי חכמים נבע מרגישות גבוהה לכבוד הבריות, שכן פרש את הזהירות של ת"ח שלא לסעוד עם עמי הארצות או לבוא עמם במגע (כיון שת"ח הקפידו לאכול גם חולין בטהרה) - כהתבדלות והתנשאות.</p> <p>התביעה המיוחדת דווקא מתלמידיו להזהר בכבוד הבריות</p>	<p>3. הקשר לספירת העומר- רבי עקיבא ותלמידיו</p>
<p>סיפור- זהירותו של רבי פנחס בן יאיר בכבוד הבריות (בדף - מקור 6)</p> <p>עיון בדברי הגר"ח שמואלביץ (בדף-מקור 7): הצדיקים מחפשים את המעלות של כל דבר ושל כל אדם, ואילו הרשעים "מחפשים" חסרונות ומשתמשים בשכלם ובחוש הביקורת לרעה.</p>	<p>סיום - למעשה</p> <p>המבחן לדרגתו הרוחנית של האדם- יחסו לזולת</p>

כבוד הבריות

מהו כבוד?

"כבוד אינו ענין של דרך ארץ אלא הכרה וגילוי מעלת החבר" (ר' חיים שמואלביץ)

כבוד = _____ / כבוד = _____

"האדם אינו יכול בלי כבוד, לו יצוייר שיקחו ממנו את כל כבודו – ימות". (הסבא מסלבודקה)

מעלתו של כל אדם - ערכו המוחלט - בריאתו ב _____

"למען יזמרך כבוד" - האדם נקרא כאן כבוד, כי זה מהותו (ר' חיים שמואלביץ)

הכבוד לכל אדם לפי התורה

1.

עונשו של הגונב שה קטן מעונשו של הגונב שור, כיוון שהגונב שה התבזה בסחיבתו על כתפיו.

2.

"מפני שדברה (האתון) והוכיחתך ולא יכלת לעמוד בתוכחתה, כמו שכתוב (פסוק ל) "ויאמר, לא, על כן הרגתיה, שלא יאמרו זו היא שסלקה את בלעם בתוכחתה ולא יכול להשיב, שחס המקום על כבוד הבריות. (רש"י, במדבר כ"ב)

3.

בין שבי המלחמה נמצא גם "הירא ורך הלבב" מעבירות שבידו. הוא נקרא לשוב בין השבים מפני שבנו בית ולא חנכו, ארסו אשה ולא לקחו וכו' כדי שלא לביישו.

הכבוד לכל אדם אצל התנאים

4.

כשחלה רבי אלעזר נכנסו תלמידיו לבקרו, אמרו לו: רבנו למדנו אורחות חיים ונזכה לעולם הבא. אמר להם: הזהרו בכבוד חבריכם.

5.

שנים עשר אלף זוגין תלמידים היו לו לרבי עקיבא, וכלם מתו מפסח ועד עצרת, ולמה? מפני שלא נהגו כבוד זה בזה.

* רבי עקיבא: כשהייתי עם הארץ הייתי אומר: מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור.

* רבי עקיבא אומר: ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה.

6.

מעשה ברבי פנחס בן יאיר שהיה הולך לבית הועד של חכמים ללמוד תורה, והיה הנהר גובר ולא היה יכול לעבור, אמר לנהר: אתה מונעני מבית ועד? נחלק לפניו ועבר. אמרו לו תלמידיו: האם גם אנחנו יכולים לעבור? אמר להם: מי שיודע בעצמו שלא ביזה לאיש מישראל מימיו – יעבור ולא ינזק.

ההבחנה בין צדיק לרשע- ביחסם לזולת

7.

"בעלוץ צדיקים רבה תפארת ובקום רשעים יחופש אדם" – "לפי המבואר הוא נפלא מאד, וזוהי הבחינה האמיתית שאם אנו רואים באחד שכל מעשהו הוא רק לפאר ולרומם בנ"א, זוהי הראיה היותר גדולה שצדיק הוא, כי זוהי הבחינה על הנפש ביצירתה ובשורשה..." (ר' חיים שמואלביץ)